

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven

6 november 2013

Inhoudsopgave

<i>Introductie</i>	5
1. Wettelijke vereisten	6
1.1 Geweldsmisdrijf	6
1.1.1 Opzet	7
1.1.2 In Nederland.....	7
1.1.3 Aannemelijkheid	7
1.1.4 Getuigen van een geweldsmisdrijf	8
1.2 Letsel	8
1.2.1 Voorbeelden van ernstig letsel	8
1.2.2 Voorbeelden van niet ernstig letsel	8
1.2.3 Medische informatie	8
1.2.4 Letsellijst.....	9
1.2.5 Vooronderstellen van ernstig letsel	9
1.2.6 Onderzoek medisch adviseur	9
1.2.7 Inschakelen van een diagnostische instelling	9
1.2.8 Nabestaanden	10
1.2.9 Shockschade.....	11
1.2.9.1 Naaste.....	11
1.2.9.2 Aanvraag eigenlijke slachtoffer	11
1.2.9.3 Shockschade bij nabestaanden	11
1.2.9.4 Shockschade bij huiselijk geweld	12
1.2.9.5 Samenloop.....	12
1.3 Eigen aandeel	12
1.3.1 Eigen aandeel en minderjarigen	13
1.3.2 Eigen aandeel en nabestaanden	14
1.3.3 Eigen aandeel en shockschadeslachtoffers.....	14

1.4 Schade op andere wijze vergoed	14
1.4.1 Verrekenen van schadevergoedingen.....	14
1.4.1.1 Twee manieren van achteraf verrekenen	15
1.4.1.2 Verrekenen van immateriële schade	15
1.4.1.3 Verrekenen van materiële schade	15
1.4.1.4 Niet verrekenen.....	16
1.4.1.5 Verrekenen en eigen aandeel	16
1.4.2 Verhaal op de dader.....	16
1.4.3 Verhaal op de werkgever	16
1.4.4 Andere voorzieningen	16
1.5 Indieningstermijn	17
1.5.1 Indieningstermijn aanvullende aanvraag.....	17
1.5.2 Indieningstermijn herzieningsverzoek	17
1.5.3 Overschrijding indieningstermijn	17
1.6 Geweldsmisdrijf voor 1973	17
2. De schade	18
2.1 De schade	18
2.2 Tegemoetkomend karakter van de uitkering	18
2.3 Immateriële schade	18
2.3.1 Bedragen immateriële schade	19
2.3.2 Bedragen immateriële schade bij nabestaanden	19
2.3.3 Bedragen immateriële schade bij shockschadeslachtoffers	19
2.4 Materiële schade	19
2.4.1 Causaliteit.....	20
2.4.2 Letselschade	20
2.4.3 Overlijdensschade	20
2.4.4 Schade van derden.....	20
2.4.5 Kosten die hun doel missen	21

2.4.6 Bedragen materiële schade	21
2.5 Toekomstige schade	21
2.6 Beperken schade.....	21
2.7 Bewijs	21
2.8 Wettelijke rente.....	22
2.9 Recht erfgenamen op uitkering.....	22
3. Procedures	23
3.1 Aanvullende aanvraag	23
3.2 Bezwaar en beroep	23
3.3 Herziening	23
3.4 Internationale aanvragen	24
3.5 Klachten	24
3.5.1 Klachtenregeling.....	24
3.5.2 Nationale ombudsman.....	24
4. Overig	25
4.1 Betaling	25
4.1.1 Groeirekening.....	25
4.1.2 Voorschot	25
4.1.2.1 Bedragen voorschot	26
4.2 Bewind	26
4.3 Uitkering en bijstand	27
4.4 Inzage en afgifte dossier	27
4.5 Overgangsrecht.....	27

Introductie

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is onderdeel van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en geeft financiële tegemoetkomingen (hierna: uitkeringen) aan slachtoffers van geweldsmisdrijven, die daardoor ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn: mishandeling, diefstal met geweld, verkrachting of bedreiging met geweld. Ook nabestaanden van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf zijn overleden kunnen in sommige gevallen een beroep doen op het Schadefonds.

Een uitkering uit het Schadefonds is een eenmalige financiële tegemoetkoming voor het door het geweldsmisdrijf opgelopen letsel (immateriële schade) en voor eventuele kosten als gevolg van dat letsel (materiële letselschade). Met deze uitkering erkent het Schadefonds het onrecht dat slachtoffers is aangedaan. Zo draagt zij bij aan herstel van vertrouwen.

Om in aanmerking te komen voor een uitkering uit het Schadefonds moet aan alle vereisten worden voldaan die de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven stelt. Het Schadefonds heeft beleid opgesteld waarmee invulling wordt gegeven aan deze wettelijke vereisten. Daarnaast wordt in het beleid toegelicht welke schade in de uitkering kan worden betrokken.

De beleidsbundel is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop het Schadefonds aanvragen van slachtoffers toetst. Aan de hand hiervan kunt u dus nagaan of u in aanmerking komt voor een uitkering uit het Schadefonds. De beleidsbundel verschaft bovendien meer informatie, zodat u weet wat u kunt verwachten als u een aanvraag indient bij het Schadefonds.

Voor meer informatie over de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven en het indienen van een aanvraag kunt u ook terecht op onze website: www.schadefonds.nl.

1. Wettelijke vereisten

Op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven (hierna: de Wet) kan het Schadefonds een uitkering verstrekken aan:

- a) slachtoffers die door een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- b) slachtoffers die door een aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- c) nabestaanden van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden, of
- d) anderen dan de onder c bedoelde personen, die de kosten van lijkbezorging hebben voldaan van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden.

Om in aanmerking te kunnen komen voor een uitkering uit het Schadefonds moeten de hierboven genoemde groepen a, b, c en d voldoen aan verschillende vereisten die de Wet stelt. Deze wettelijke vereisten worden in dit hoofdstuk verder besproken. Hoe het Schadefonds de hoogte van de uitkering bepaalt, is uiteengezet in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 zijn de verschillende procedures bij het Schadefonds beschreven. In hoofdstuk 4 staan enkele overige zaken.

1.1 Geweldsmisdrijf

Een aanvraag kan alleen worden ingediend voor een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, als gevolg waarvan een slachtoffer ernstig letsel heeft opgelopen (artikel 3 lid 1 van de Wet).

Met een geweldsmisdrijf wordt hier bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf, waarbij tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is bedreigd. Als een voorval niet als misdrijf strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, dan levert dit dus geen geweldsmisdrijf op in de zin van artikel 3 van de Wet.

Geweld kan bestaan uit lichamelijk en/of psychisch geweld. Ook als een slachtoffer onder grote psychische druk wordt gezet kan sprake zijn van een geweldsmisdrijf. Het geweldsaspect kan hierbij dan bijvoorbeeld bestaan uit het creëren van een bepaalde situatie of het misbruik maken van omstandigheden. Een aanzienlijk leeftijdsverschil, een gezagsverhouding of een afhankelijke positie ten opzichte van de dader zijn voorbeelden van omstandigheden die gelijk gesteld kunnen worden met geweld.

Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn: mishandeling, bedreiging met geweld, incest, verkrachting, mensenhandel, stalking/belaging, diefstal met geweld, openlijke geweldpleging, moord of doodslag.

Geweld gepleegd tegen goederen (bijvoorbeeld vernieling), diefstal, uitschelden of vernederen (zonder daarbij geweld te gebruiken of met geweld te dreigen) vallen niet onder de werking van de Wet.

1.1.1 Opzet

Het geweldsmisdrijf moet met opzet zijn gepleegd. 'Opzet' is een juridisch begrip uit het strafrecht en komt er kort gezegd op neer dat de dader willens en wetens handelde. Bij een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf moet de dader het slachtoffer dus willens en wetens letsel hebben toegebracht. Ook als sprake is van 'voorwaardelijk opzet' kan een aanvraag worden ingediend. Met voorwaardelijk opzet wordt bedoeld dat de dader bij zijn handelen bewust de aanmerkelijke kans aanvaardde, dat het slachtoffer daarbij letsel zou oplopen.

Het Schadefonds gaat ervan uit dat letsel als gevolg van een spel tussen kinderen, een verkeersongeluk of een normaal verlopen sportwedstrijd over het algemeen niet opzettelijk is toegebracht. Er wordt dan vaak gesproken van het toebrengen van letsel door 'schuld'. Voor dergelijke zaken kan geen aanvraag worden ingediend.

1.1.2 In Nederland

Volgens artikel 3 lid 1 van de Wet kan het Schadefonds alleen een uitkering verstrekken voor een opzettelijk geweldsmisdrijf dat in Nederland is gepleegd of aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig buiten Nederland.

Als een opzettelijk geweldsmisdrijf in Nederland of in de Nederlandse territoriale wateren is gepleegd, dan is de nationaliteit of woonplaats van het slachtoffer niet van belang. Voor een opzettelijk geweldsmisdrijf aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig buiten Nederland moet het slachtoffer zijn woonplaats op het grondgebied van één van de lidstaten van de Europese Unie hebben. De nationaliteit van het slachtoffer is ook in dit geval niet van belang.

Voor opzettelijke geweldsmisdrijven op Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius, Saba en Bonaire kan volgens de Wet geen aanvraag worden ingediend.

1.1.3 Aannemelijkheid

Een geweldsmisdrijf hoeft niet bewezen te worden (zoals bij de strafrechter), maar moet aannemelijk worden gemaakt. Hiervoor is in principe een aangifte van het slachtoffer nodig. Op basis van de aangifte bepaalt het Schadefonds verder of de toedracht, aanleiding en omstandigheden van het geweldsmisdrijf aannemelijk zijn. Als het nodig is voor de beoordeling van de aannemelijkheid, kan het Schadefonds extra (juridische of medische) informatie opvragen.

Als een aangifte ontbreekt, kan in uitzonderlijke gevallen een geweldsmisdrijf op basis van andere informatie aannemelijk worden gemaakt. Een enkele verklaring van het slachtoffer over wat er is gebeurd is dan niet voldoende. Objectieve aanwijzingen, zoals betrouwbare getuigenverklaringen of een bekentenis van de dader, kunnen de verklaring van de aanvrager ondersteunen.

Een uitspraak van een strafrechter in eerste aanleg is in beginsel voldoende om te bepalen of een geweldsmisdrijf aannemelijk is. Wanneer er echter sterke twijfels bestaan over de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf en er is hoger beroep ingesteld, kan het Schadefonds de afloop van de strafzaak in hoger beroep afwachten, voordat de aanvraag verder wordt behandeld.

Medische informatie kan helpen om te bepalen of letsel is toegebracht door geweld. Medische informatie kan echter geen bijdrage leveren het vaststellen van de toedracht, aanleiding en

omstandigheden waaronder het letsel is toegebracht. Dit maakt echter wel onderdeel uit van de aannemelijkheidstoets.

1.1.4 Getuigen van een geweldsmisdrijf

Alleen degenen die zelf direct met geweld of bedreiging met geweld worden geconfronteerd, kunnen een beroep doen op het Schadefonds. Getuigen kunnen geen beroep doen op het Schadefonds, tenzij sprake is van shockschade (zie voor de vereisten van shockschade paragraaf 1.2.9).

1.2 Letsel

Om voor een uitkering in aanmerking te komen, moet het geweldsmisdrijf ernstig fysiek of psychisch letsel hebben veroorzaakt (artikel 3 van de Wet). De ernst van het letsel wordt bepaald aan de hand van de aard en de gevolgen van het letsel. Het Schadefonds vindt letsel ernstig als het langdurige of blijvend ernstige medische gevolgen heeft.

Net zoals in het civiele recht neemt het Schadefonds het slachtoffer zoals hij ten tijde van het misdrijf was. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij iemand die op het moment van het misdrijf fysiek of psychisch zwakker was, eerder sprake is van ernstig letsel dan wanneer hij op dat moment kerngezond was geweest.

Bij de beoordeling van het letsel wordt geen onderscheid gemaakt tussen volwassenen en minderjarigen.

1.2.1 Voorbeelden van ernstig letsel

Er kan sprake zijn van ernstig letsel als het letsel langdurige of blijvende uiterlijke of functionele gevolgen heeft gehad, zoals een ontsierend litteken in het gezicht of een fractuur van de arm of het been. Ook ernstig psychisch trauma kan ernstig letsel opleveren. Verder kan het Schadefonds ernstig letsel aannemelijk vinden als het objectief gezien direct levensgevaar met zich heeft meegebracht, zoals bij steek- of schotwonden.

1.2.2 Voorbeelden van niet ernstig letsel

Een neusfractuur zonder operatieve behandeling, een lichte hersenschudding waarvoor geen ziekenhuisopname nodig is, kneuzingen, blauwe plekken of een gebroken teen zijn voorbeelden van letsel dat over het algemeen niet als ernstig wordt aangemerkt.

1.2.3 Medische informatie

Het Schadefonds heeft medische informatie nodig om het letsel te kunnen beoordelen. Hiervoor gebruikt zij alleen medische informatie van hulpverleners die een diagnose hebben gesteld. Zij vindt het bovendien belangrijk dat deze diagnoses zijn gesteld door bevoegde en bekwame hulpverleners. Aan deze hulpverleners stelt het Schadefonds daarom de eis dat ze een BIG-registratie of NIP-dienstmerk moeten hebben. Zij vindt namelijk dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gestelde

diagnoses op die manier worden gewaarborgd. Via www.bigregister.nl en www.psynip.nl kan worden achterhaald welke hulpverleners aan deze eisen voldoen. Dit zijn bijvoorbeeld GZ-psychologen of psychotherapeuten voor psychisch letsel, of (huis)artsen voor fysiek letsel. Als er geen diagnose is gesteld door een hulpverlener met een BIG-registratie of NIP-dienstmerk, dan beoordeelt het Schadefonds het letsel in principe niet. Dit kan betekenen dat een aanvraag (gedeeltelijk) wordt afgewezen of dat bepaalde schade niet voor een uitkering in aanmerking komt.

1.2.4 Letsellijst

Het Schadefonds heeft in samenwerking met haar medisch adviseurs een letsellijst ontwikkeld voor de beoordeling van het opgelopen letsel. Deze letsellijst is te raadplegen op de website van het Schadefonds (www.schadefonds.nl) en geeft een indicatie welk letsel het Schadefonds ernstig vindt en welk uitkeringsbedrag voor immateriële schade hierbij hoort. Het gaat hier dus om richtlijnen. In de letsellijst wordt onderscheid gemaakt tussen fysiek en psychisch letsel.

1.2.5 Vooronderstellen van ernstig letsel

In de letsellijst is een lijst opgenomen met verschillende geweldsmisdrijven, waarbij het Schadefonds zonder beoordeling van medische informatie ernstig psychisch letsel kan vooronderstellen. Dit doet zij dan op basis van de toedracht van het geweldsmisdrijf. Geweldsmisdrijven waarbij het Schadefonds ernstig letsel kan vooronderstellen zijn: zedenmisdrijven, bedreigingen met messen of vuurwapens, stelselmatig huiselijk geweld, mensenhandel, stalking/belaging en brandstichting (waarbij sprake is van levensgevaar). Of het Schadefonds ernstig psychisch letsel vooronderstelt, bepaalt zij uiteindelijk op basis van de omstandigheden van het geval.

1.2.6 Onderzoek medisch adviseur

Het Schadefonds kan haar medisch adviseur inschakelen om het letsel te beoordelen. Dit doet zij bijvoorbeeld als het letsel erg complex of onduidelijk is. De medisch adviseur doet dan een (dossier)onderzoek naar de aard en ernst van het letsel. Als een hulpverlener een diagnose heeft gesteld, dan kan het zijn dat de medisch adviseur (extra) medische informatie wil opvragen bij deze hulpverlener. Dit doet de medisch adviseur alleen met toestemming van het slachtoffer. Als de medisch adviseur zijn onderzoek heeft afgerond, brengt hij aan het Schadefonds een advies uit. Het Schadefonds beoordeelt dan of zij het opgelopen letsel ernstig vindt, en zo ja, welke letselcategorie hierbij past.

Ook als onduidelijkheid bestaat over het verband tussen het letsel en de geleden schade, het verband tussen het letsel en het geweldsmisdrijf, of de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf, kan het Schadefonds haar medisch adviseur in bepaalde gevallen vragen een advies uit te brengen. Op basis van dit advies bepaalt het Schadefonds dan of een uitspraak kan worden gedaan over het betreffende onderwerp.

1.2.7 Inschakelen van een diagnostische instelling

Als er onduidelijkheid bestaat over het psychisch letsel van het slachtoffer, kan het Schadefonds in twee situaties een diagnostische instelling vragen om een diagnose te stellen.

- Als een slachtoffer psychisch letsel opgeeft, maar zich hiervoor niet heeft laten behandelen, dan kan de Commissie van het Schadefonds in de bezwaarprocedure op voorstel van het (Commissie-)hoorlid besluiten om een diagnose te laten stellen door een diagnostisch centrum. Het gaat hier om zeer uitzonderlijke gevallen.
- Als naar het oordeel van de medisch adviseur het advies of de informatie van de (behandelend) arts of therapeut van het slachtoffer niet betrouwbaar is, kan het Schadefonds een second opinion vragen bij een diagnostisch centrum.

In beide situaties wordt het slachtoffer door het Schadefonds aangemeld bij het Psychotrauma Diagnostisch Centrum (PDC) of een vergelijkbare instelling. De kosten van diagnose en rapportage zijn voor rekening van het Schadefonds.

1.2.8 Nabestaanden

Per 1 januari 2012 zijn nabestaanden in de Wet gelijk gesteld met slachtoffers. Hierdoor kunnen ze niet alleen aanspraak maken op een uitkering voor materiële schade maar ook voor immateriële schade. De uitkering voor immateriële schade is een financiële tegemoetkoming voor het leed en het verdriet van de nabestaande in verband met het overlijden van een naaste. Volgens de Wet geldt dit voor geweldsmisdrijven die ná 1 januari 2012 zijn gepleegd.

Het Schadefonds heeft echter bepaald dat nabestaanden van slachtoffers van geweldsmisdrijven gepleegd vóór 1 januari 2012 in principe ook aanspraak kunnen maken op een uitkering voor immateriële schade. Zij moeten hun aanvraag dan wel binnen drie jaar na het overlijden van het slachtoffer indienen. Daarnaast geldt wel een beperking: nabestaanden die vóór 1 januari 2012 in een onherroepelijke beslissing al een uitkering kregen, bijvoorbeeld voor uitvaartkosten, kunnen niet alsnog in aanmerking komen voor een uitkering voor immateriële schade. Door deze beperking blijven de financiële gevolgen van dit eerdere buitenwettelijk begunstigend beleid acceptabel.

De volgende personen worden in de Wet aangemerkt als nabestaande:

- a) de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en de geregistreerde partner van de overledene;
- b) andere bloed- of aanverwanten van de overledene, mits de overledene ten tijde van het overlijden geheel of ten dele in hun levensonderhoud voorzag of daartoe krachtens rechterlijke uitspraak verplicht was;
- c) degenen die voorafgaand aan het overlijden reeds met de overledene in gezinsverband samenwoonden en in wier levensonderhoud hij geheel of voor een groot deel voorzag, voor zover aannemelijk is dat een en ander zonder het overlijden zou zijn voortgezet;
- d) degene die met de overledene in gezinsverband samenwoonde en in wiens levensonderhoud de overledene bijdroeg door het doen van een gemeenschappelijke huishouding;
- e) bloedverwanten van de overledene in de eerste graad en in de tweede graad in de zijlijn.

1.2.9 Shockschade

Shockschade is de gezondheidsschade die iemand oploopt als gevolg van de waarneming van of de directe confrontatie met de gevolgen van een geweldsmisdrijf. In sommige gevallen merkt het Schadefonds een shockschadeslachtoffer aan als een slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet. Hiervan is sprake als iemand getuige is geweest van een geweldsmisdrijf (of rechtstreeks is geconfronteerd met de gevolgen ervan), waarbij een naaste zeer ernstig gewond is geraakt (letselcategorie 6 of hoger) of is overleden.

1.2.9.1 Naaste

Het eigenlijke slachtoffer moet dus een naaste zijn van het shockschadeslachtoffer. Er zijn drie verschillende naasten: de directe naaste, de afgeleide naaste en de persoon met een affectieve relatie.

Directe naasten zijn: de (on)gehuwde partner, kinderen, ouders, broers of zussen. De afgeleide naaste is een persoon die zo'n belangrijke rol in het gezin van het shockschadeslachtoffer (of het gezin waarin het shockschadeslachtoffer is opgegroeid) heeft gespeeld, dat zijn positie gelijk gesteld kan worden met die van een directe naaste.

Als aan alle criteria van shockschade (zie paragraaf 1.2.9) is voldaan, en het eigenlijke slachtoffer is een directe of afgeleide naaste, dan vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel bij het shockschadeslachtoffer.

Als het eigenlijke slachtoffer geen directe of afgeleide naaste is, maar het shockschadeslachtoffer heeft wel opgegeven dat er een affectieve relatie (nauwe band) bestaat, dan vooronderstelt het Schadefonds geen ernstig letsel bij het shockschadeslachtoffer. Het shockschadeslachtoffer moet dan eerst een omschrijving geven van de relatie die hij heeft (gehad) met het eigenlijke slachtoffer. Als een affectieve relatie aannemelijk is, dan moet daarnaast shock als diagnose zijn gesteld door een therapeut met een BIG-registratie of NIP-dienstmerk. Op basis hiervan beoordeelt het Schadefonds dan of er sprake is van ernstig letsel door shock.

1.2.9.2 Aanvraag eigenlijke slachtoffer

Een shockschadeslachtoffer kan alleen een aanvraag indienen als het eigenlijke niet overleden slachtoffer ook een aanvraag heeft ingediend. De reden hiervoor is dat het Schadefonds moet kunnen beoordelen of het letsel van het eigenlijke slachtoffer in letselcategorie 6 of hoger valt.

1.2.9.3 Shockschade bij nabestaanden

Ook bij een nabestaande kan sprake zijn van shockschade, als deze heeft gezien hoe een naaste om het leven werd gebracht, of als deze een naaste direct na het misdrijf op de plaats delict heeft aangetroffen. In dat geval kan een nabestaandenaanvraag worden ingediend (zie paragraaf 1.2.8). Het Schadefonds houdt bij het doen van een eventuele uitkering voor immateriële schade dan rekening met de opgelopen shockschade (zie paragraaf 2.3.3).

1.2.9.4 Shockschade bij huiselijk geweld

Bij kinderen tot 12 jaar die getuige zijn van stelselmatig huiselijk geweld vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel door shock, ongeacht de ernst van het letsel dat het eigenlijke slachtoffer (vader, moeder, verzorger) is toegebracht. Het is dan bovendien niet nodig dat het eigenlijke slachtoffer zelf een aanvraag bij het Schadefonds heeft ingediend.

Bij kinderen van 12 tot 18 jaar die getuige zijn geweest van stelselmatig huiselijk geweld moet de shock objectief door middel van een onderzoek door de medisch adviseur worden vastgesteld. Het is hiervoor dus nodig dat het kind voor zijn klachten in behandeling is bij een therapeut met een BIG-registratie of NIP-dienstmerk, en dat deze therapeut shock als diagnose heeft gesteld.

In alle andere gevallen dat iemand getuige was van huiselijk geweld geldt het gewone shockschadebeleid.

1.2.9.5 Samenloop

Als een shockschadeslachtoffer zelf ook slachtoffer werd van een geweldsmisdrijf, dan is het mogelijk dat hij zowel een uitkering ontvangt voor zijn eigen slachtofferschap als voor zijn shockschade. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een vader ziet hoe zijn kind wordt vermoord en de dader de vader daarbij ook ernstig letsel toebrengt.

1.3 Eigen aandeel

Een uitkering kan achterwege blijven of op een lager bedrag worden bepaald, als de toegebrachte schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan het slachtoffer is toe te rekenen. Dit wordt het 'eigen aandeel' van het slachtoffer genoemd en staat in artikel 5 van de Wet.

De gedachte achter deze bepaling is dat het Schadefonds is opgericht om mensen, die buiten hun schuld slachtoffer worden van geweld, een financiële tegemoetkoming te bieden in hun letselschade. Als het slachtoffer een eigen aandeel heeft in het geweld is deze tegemoetkoming in principe niet passend, omdat deze moet worden gezien als een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. De tegemoetkoming wordt gefinancierd uit gemeenschapsgeld.

Voor de beoordeling van het eigen aandeel gaat het Schadefonds na of het slachtoffer het geweldsmisdrijf had kunnen en moeten voorkomen. Hierbij kijkt zij of het slachtoffer zichzelf onnodig in een situatie heeft gebracht waarin hij geweld kon en moest verwachten.

Als sprake is van een eigen aandeel kan het Schadefonds een aanvraag volledig afwijzen of de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Als het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststelt, kan zij 25%, 50% of 75% toekennen van de uitkering die het slachtoffer had gekregen als hij geen eigen aandeel zou hebben gehad.

Hieronder is een aantal situaties van eigen aandeel beschreven. Daarbij is aangegeven hoe het Schadefonds deze situaties beoordeelt. Let wel op: dit zijn uitgangspunten. Of het Schadefonds een aanvraag volledig afwijst of de uitkering op een lager bedrag vaststelt, bepaalt zij uiteindelijk aan de hand van de aard en de ernst van het verwijt dat het slachtoffer kan worden gemaakt, bezien in het licht van het geweld dat tegen hem is gebruikt. Hierbij wordt rekening gehouden met alle omstandigheden van het geval.

- Als het slachtoffer als eerste geweld heeft gebruikt, en de dader hier een gelijkwaardige reactie op heeft gegeven (proportioneel geweld van de dader), dan wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Als het geweld van de dader niet in verhouding staat tot wat het slachtoffer te verwijten valt en het letsel van het slachtoffer zeer ernstig is (disproportioneel geweld van de dader), dan is het uitgangspunt dat 50% van de uitkering wordt toegekend.
- Als het slachtoffer de confrontatie met de dader heeft opgezocht of heeft bijgedragen aan de escalatie van een situatie, zonder daarbij geweld te gebruiken, kan het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Het uitgangspunt is dan dat 75% van de uitkering wordt toegekend.
- Wanneer sprake is van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer onder invloed was van alcohol/drugs en zich uitdagend en/of beledigend heeft gedragen, dan is het uitgangspunt dat 50% van de uitkering wordt toegekend als dit gedrag de aanleiding is geweest voor het geweld. De reden om in deze gevallen niet 75% maar 50% van de uitkering toe te kennen, is dat het in het algemeen bekend is dat de gemoederen tijdens het uitgaan makkelijk hoog op kunnen lopen en tot geweld kunnen leiden.
- Als een aanvrager zich bewust in het soft- of harddrugsmilieu begeeft (hieronder wordt ook verstaan het bewust verlenen van diensten en/of het verstrekken van goederen aan personen in dit milieu) en het geweldsmisdrijf hiervan een gevolg is, wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Hetzelfde geldt voor geweldsmisdrijven die verband houden met wapenhandel. Bij drugs- en wapenhandel wordt geweld namelijk regelmatig gebruikt om conflicten en onenigheden op te lossen, om iemands positie in het milieu te versterken of om geld, drugs en/of wapens afhandig te maken.
- Ook als het slachtoffer naar aanleiding van andersoortige (illegale) activiteiten (zoals het verkopen van nagemaakte merkartikelen, oplichtingspraktijken of deelname aan een illegaal pokertoernooi) slachtoffer wordt van geweld, kan sprake zijn van een eigen aandeel. Het Schadefonds beoordeelt dan het aandeel dat het slachtoffer in het gehele voorval heeft gehad. Op basis hiervan bepaalt zij of de uitkering op een lager bedrag wordt vastgesteld of dat de aanvraag volledig wordt afgewezen.

1.3.1 Eigen aandeel en minderjarigen

Het Schadefonds is van mening dat een jeugdige leeftijd een reden kan zijn om bepaalde gedragingen niet of in mindere mate aan iemand toe te rekenen. Hiermee sluit het Schadefonds aan bij de achtergrond van het jeugdstrafrecht. Voor beoordeling van het eigen aandeel van een minderjarig slachtoffer maakt het Schadefonds onderscheid tussen drie leeftijdscategorieën: 0 tot 12 jaar, 12 tot 16 jaar en 16 tot 18 jaar.

- Bij eigen aandeel van minderjarigen tussen 0 en 12 jaar is het uitgangspunt dat geen korting op de uitkering wordt toegepast.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen tussen 12 en 16 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 50% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om toch een hogere korting (75%) toe te passen of een aanvraag volledig af te wijzen.

- Bij eigen aandeel van minderjarigen tussen 16 en 18 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 75% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om een aanvraag toch volledig af te wijzen .

1.3.2 Eigen aandeel en nabestaanden

Als een nabestaande een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het overleden slachtoffer in het geweldsmisdrijf als de eventuele betrokkenheid van de nabestaande. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer de aanvraag van het slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, volledig zou zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en is om die reden om het leven gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande volledig af. Wanneer het overleden slachtoffer, als dit nog in leven was geweest, alleen zou zijn gekort op zijn uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met messteken om het leven is gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande in principe toe.

Als de nabestaande zelf enig eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer is overleden, wordt zijn aanvraag volledig afgewezen.

1.3.3 Eigen aandeel en shockschadeslachtoffers

Het eigen aandeel van een overleden slachtoffer speelt geen rol bij de beoordeling van de aanvraag van een shockschadeslachtoffer. Als het shockschadeslachtoffer echter zelf enig eigen aandeel in het voorval heeft, wordt zijn aanvraag voor shockschade geheel afgewezen. Net als bij nabestaanden wordt hier niet gekort op de uitkering.

1.4 Schade op andere wijze vergoed

1.4.1 Verrekenen van schadevergoedingen

Het Schadefonds houdt bij het doen van een uitkering rekening met de schadevergoeding die het slachtoffer langs burgerrechtelijke weg, strafrechtelijke weg of op andere wijze kan verhalen of heeft verhaald (artikel 6 lid 1 van de Wet).

Wanneer tijdens de behandeling van een aanvraag duidelijk is dat bepaalde schade op andere wijze is vergoed (bijvoorbeeld door de dader of een verzekering), dan kan het Schadefonds deze vergoeding volledig of voor een deel in mindering brengen op de uitkering (artikel 6 lid 3, eerste zin, van de wet). Het Schadefonds noemt dit verrekenen. Als alle materiële en immateriële schade van het slachtoffer al op andere wijze zijn vergoed, dan is een uitkering uit het Schadefonds niet mogelijk.

Wanneer de schade *na* een door het Schadefonds verstrekte uitkering ook op een andere wijze wordt vergoed, kan het Schadefonds achteraf bepalen dat deze schadevergoeding met de uitkering wordt verrekend (artikel 6 lid 3, tweede zin, van de wet). Dit kan op twee manieren.

1.4.1.1 Twee manieren van achteraf verrekenen

Als een dader door de strafrechter is veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan een slachtoffer, zal het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) deze schadevergoeding bij de dader incasseren. Het CJIB meldt periodiek aan het Schadefonds welke schadevergoedingen in verband met geweldsmisdrijven zij incasseert.

Het Schadefonds onderzoekt dan of het CJIB schadevergoedingen zal incasseren voor slachtoffers die ook al een uitkering van het Schadefonds hebben ontvangen. Als een schadevergoeding en uitkering betrekking hebben op dezelfde schade van een slachtoffer, dan meldt het Schadefonds dit bij het CJIB. Het CJIB maakt het overlappende deel van de te incasseren schadevergoeding dan aan het Schadefonds over in plaats van aan het slachtoffer, omdat het slachtoffer voor de betreffende schade al een uitkering van het Schadefonds heeft ontvangen. Het slachtoffer ontvangt van deze verrekening een mededeling van het Schadefonds.

Als een dader de schadevergoeding al aan het slachtoffer heeft betaald, en het slachtoffer heeft voor dezelfde schade ook al een uitkering van het Schadefonds ontvangen, dan moet het slachtoffer het dubbel ontvangen geld zelf aan het Schadefonds terugbetalen. Hierover ontvangt het slachtoffer een beslissing van het Schadefonds.

1.4.1.2 Verrekenen van immateriële schade

Een vergoeding van de immateriële schade door de dader op grond van een door de strafrechter toegewezen schadevergoedingsmaatregel wordt altijd verrekend als het Schadefonds een uitkering voor immateriële schade van letselcategorie 1, 2 of 3 heeft verstrekt. Bij een uitkering van het Schadefonds voor immateriële schade van letselcategorie 4, 5, 6, 7 of 8 wordt dan niet verrekend. In deze gevallen is de werkelijke schade van het slachtoffer namelijk vaak groter dan het bedrag dat van het Schadefonds en de dader samen is ontvangen.

Bij vergoeding van de immateriële schade door de dader op grond van een door de civiele rechter toegewezen schadevergoeding, verrekent het Schadefonds altijd (ongeacht de hoogte van de letselcategorie). Bij het bepalen van de hoogte van de immateriële schade gaat het Schadefonds dan uit van het door de civiele rechter vastgestelde schadebedrag.

1.4.1.3 Verrekenen van materiële schade

Als de dader een schadevergoeding heeft betaald voor materiële schade waarvoor het Schadefonds nog een uitkering zal verstrekken, dan wordt deze schadevergoeding altijd verrekend met de uitkering.

Als de dader een schadevergoeding voor materiële schade moet betalen of heeft betaald nadat het Schadefonds een uitkering heeft verstrekt, dan wordt deze schadevergoeding in principe ook met de uitkering verrekend.

1.4.1.4 Niet verrekenen

Op de hierboven beschreven voorwaarden voor verrekening van immateriële en materiële schade bestaat één uitzondering. Als het slachtoffer een schadevergoeding heeft ontvangen, waarvan in totaal minder dan € 250 (voor materiële en/of immateriële schade) hoeft te worden verrekend met een reeds verstrekte uitkering van het Schadefonds, verrekent het Schadefonds om administratieve redenen niet achteraf.

1.4.1.5 Verrekenen en eigen aandeel

Als de uitkering van het Schadefonds is of wordt gekort wegens eigen aandeel van het slachtoffer, en het slachtoffer heeft een deel van zijn schade op een andere manier vergoed gekregen, dan wordt deze schadevergoeding ook verrekend met de uitkering. Voor de verrekening gaat het Schadefonds uit van de gekorte uitkering.

1.4.2 Verhaal op de dader

Gelet op artikel 6 van de Wet verwacht het Schadefonds van het slachtoffer dat hij zijn schade zo veel mogelijk verhaalt op de dader (als deze bekend is). Dit kan het slachtoffer doen door zich te voegen in de strafzaak en/of door de dader civielrechtelijk aansprakelijk te stellen. Het slachtoffer kan ook een schikking met de dader treffen. Als dit een schikking tegen finale kwijting is, verstrekt de Commissie in principe geen uitkering.

Om voor een uitkering uit het Schadefonds in aanmerking te komen, is het echter niet vereist dat een slachtoffer (eerst) de dader aanspreekt. Een dader kan namelijk onbekend zijn gebleven of het slachtoffer kan een goede reden hebben om de dader niet aan te spreken.

1.4.3 Verhaal op de werkgever

Als een werknemer een geweldsmisdrijf overkomt tijdens de uitoefening van zijn beroep, behoort de werkgever voor de schade in te staan. Het Schadefonds verwacht daarom van het slachtoffer dat hij eerst de werkgever aanspreekt voor de geleden schade. Toch wordt in het algemeen niet altijd alle schade door de werkgever vergoed. Als niet alle schade door de werkgever is vergoed, dan kan het slachtoffer daarna een beroep op het Schadefonds doen.

1.4.4 Andere voorzieningen

Als er andere voorzieningen zijn om schade vergoed te krijgen (bijvoorbeeld een (zorg)verzekering of de Wet op de Arbeidsongeschiktheid, de Werkloosheidswet en de Nabestaandenwet), dan wordt van het slachtoffer verwacht dat hij hiervan gebruik maakt. Als een slachtoffer nalaat gebruik te maken van zo'n mogelijkheid, dan kan het Schadefonds besluiten om (voor de betreffende schade) geen of een lagere uitkering te verstrekken.

1.5 Indieningstermijn

Een aanvraag moet worden ingediend binnen drie jaar na de dag waarop het misdrijf is gepleegd. Voor een nabestaande begint deze termijn te lopen van de dag van het overlijden van het slachtoffer (artikel 7 van de Wet).

1.5.1 Indieningstermijn aanvullende aanvraag

Voor het indienen van een aanvullende aanvraag geldt ook een indieningstermijn van drie jaar. Deze termijn begint te lopen van de dag van het ontstaan van de schade, waarvoor de aanvullende aanvraag wordt ingediend. Een overschrijding van deze termijn is in beginsel niet verschoonbaar.

1.5.2 Indieningstermijn herzieningsverzoek

Er geldt geen indieningstermijn voor een herzieningsverzoek. Wel verwacht het Schadefonds dat een herzieningsverzoek zo snel mogelijk wordt ingediend, nadat het slachtoffer weet van de nieuwe feiten en/of veranderde omstandigheden.

1.5.3 Overschrijding indieningstermijn

Een na afloop van de termijn ingediende aanvraag wordt niettemin behandeld, als de aanvraag zo spoedig is ingediend als redelijkerwijs kon worden verlangd (de uitzonderingsgrond van artikel 7 van de Wet).

Het slachtoffer moet altijd een reden opgeven als hij een aanvraag niet binnen drie jaar heeft ingediend. Het Schadefonds beoordeelt dan of de aanvraag toch in behandeling kan worden genomen. Geldige redenen voor een te laat ingediende aanvraag kunnen bijvoorbeeld zijn: psychische klachten, het niet op de hoogte zijn van het bestaan van het Schadefonds, het eerst willen afwachten van de strafzaak tegen de dader of een foutief gegeven advies van een juridisch deskundige. Ook als een gemachtigde of vertegenwoordiger een aanvraag namens een slachtoffer te laat heeft ingediend, kan het Schadefonds besluiten de aanvraag alsnog in behandeling te nemen.

Als een slachtoffer een aanvraag te laat indient, maar wel op de hoogte is van het bestaan van het Schadefonds (omdat de aanvrager al eerder een aanvraag voor een ander geweldsmisdrijf heeft ingediend), dan kan het Schadefonds de aanvraag afwijzen.

1.6 Geweldsmisdrijf voor 1973

Het is niet mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een geweldsmisdrijf dat voor 1 januari 1973 is gepleegd. Dit staat in artikel 23 lid 2 van de Wet.

Als een geweldsmisdrijf voor 1 januari 1973 is begonnen en na 1 januari 1973 is geëindigd, dan kan wel een aanvraag worden ingediend. Het Schadefonds neemt dan alleen het deel van de aanvraag in behandeling, dat betrekking heeft op feiten die gepleegd zijn op of na 1 januari 1973.

2. De schade

2.1 De schade

Als aan alle wettelijke vereisten is voldaan (zie hoofdstuk 1), dan komt een slachtoffer in aanmerking voor een uitkering van het Schadefonds. Voor het bepalen van de hoogte van de uitkering onderzoekt het Schadefonds de aard en omvang van de geleden schade. Deze valt uiteen in twee componenten: de immateriële schade en de materiële schade.

2.2 Tegemoetkomend karakter van de uitkering

Een uitkering van het Schadefonds heeft het karakter van een financiële tegemoetkoming en is mede een symbolische erkenning van het slachtofferschap. Het tegemoetkomend karakter van de uitkering brengt met zich mee dat het Schadefonds niet de totale schade vergoedt, maar een uitkering doet naar redelijkheid en billijkheid. Het tegemoetkomende karakter van de uitkering komt ook naar voren in de wettelijke bepaling dat het Schadefonds gebonden is aan bepaalde maxima (artikel 1 van de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijven).

2.3 Immateriële schade

Onder de immateriële schade wordt verstaan het verlies van of de (tijdelijke) vermindering van levensvreugde. De hoogte van de immateriële schade wordt vooral bepaald aan de hand van de aard en ernst van het letsel. Daarnaast weegt het Schadefonds ook de overige omstandigheden van het geval mee.

De aard en ernst van het letsel kunnen uit de medische informatie die bij de aanvraag is gevoegd blijken. Als de aard en ernst van het letsel niet duidelijk zijn, kan de medisch adviseur van het Schadefonds worden geraadpleegd (zie paragraaf 1.2.6).

Omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de immateriële schade zijn bijvoorbeeld:

- Het misdrijf heeft plaatsgevonden door middel van een overval in de eigen woning of in de eigen directe woonomgeving van de aanvrager. Dit geldt dus bijvoorbeeld niet voor mishandelingen of zedenmisdrijven, die zijn gepleegd door de persoon met wie het slachtoffer in één huis woont of woonde.
- De frequentie waarmee het geweldsmisdrijf heeft plaatsgevonden.
- De bruutheid van het geweldsmisdrijf.
- Het aantal daders dat het geweldsmisdrijf heeft gepleegd.

2.3.1 Bedragen immateriële schade

Een uitkering voor immateriële schade bedraagt minimaal € 1.000 en maximaal € 10.000. De hoogte van de uitkering voor immateriële schade geeft als het ware de ernst van het geval in vergelijking met andere gevallen weer. Hierbij is het uitgangspunt dat een slachtoffer met ernstig letsel van de lichtste categorie € 1.000 uitgekeerd krijgt en een slachtoffer die grotendeels of volledig blijvend invalide is geworden € 10.000. De hoogte van de uitkeringen voor immateriële schade uit het Schadefonds kan niet worden vergeleken met de bedragen die in het civiele recht worden toegekend.

2.3.2 Bedragen immateriële schade bij nabestaanden

De uitkering voor immateriële schade is voor het leed en het verdriet van de nabestaande in verband met het overlijden van een naaste. Als is voldaan aan de vereisten voor een uitkering voor nabestaanden (zie paragraaf 1.2.8), dan verstrekt het Schadefonds standaard een uitkering voor immateriële schade van letselcategorie 5. Als een nabestaande ook shockschade heeft (zie paragraaf 1.2.9.3), wordt de uitkering voor immateriële schade verhoogd naar letselcategorie 6.

Een nabestaande kan daarnaast ook een uitkering voor bepaalde materiële schade krijgen.

2.3.3 Bedragen immateriële schade bij shockschadeslachtoffers

Uitgangspunt bij het vaststellen van de uitkering wegens shockschade is het psychisch letsel van het shockschadeslachtoffer. Als is voldaan aan de vereisten voor shockschade (zie paragraaf 1.2.9), vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel.

Als het eigenlijke slachtoffer is overleden, krijgt een shockschadeslachtoffer een uitkering voor immateriële schade van letselcategorie 5. Als het eigenlijke slachtoffer zwaargewond is geraakt (letselcategorie 6 of hoger), krijgt een shockschadeslachtoffer een uitkering voor immateriële schade van letselcategorie 4.

Een minderjarig shockschadeslachtoffer (jonger dan 12 jaar) van stelselmatig huiselijk geweld (waarbij het eigenlijke slachtoffer geen aanvraag heeft ingediend of letsel heeft dat minder ernstig is dan letselcategorie 6) krijgt een uitkering voor immateriële schade van letselcategorie 2.

Een shockschadeslachtoffer kan naast een uitkering voor immateriële schade ook een uitkering voor materiële schade krijgen.

2.4 Materiële schade

Materiële schade is de schade die iemand financieel lijdt. Van de materiële schade die een slachtoffer lijdt door een geweldsmisdrijf, komt bij het Schadefonds alleen letselschade in aanmerking voor een uitkering. Van de materiële schade die een nabestaande lijdt, komt alleen bepaalde overlijdensschade in aanmerking voor een uitkering.

2.4.1 Causaliteit

De letselschade of overlijdensschade moet een rechtstreeks gevolg zijn van het door het geweldsmisdrijf veroorzaakte letsel of overlijden.

2.4.2 Letselschade

Letselschade is schade die een rechtstreeks gevolg is van het door het geweldsmisdrijf toegebrachte letsel. Het bestaat uit onkosten door het toegebrachte letsel. Dit is veel beperkter dan de totale schade die een slachtoffer door een geweldsmisdrijf kan lijden. Schade die wel voortvloeit uit het misdrijf (misdrijfschade) maar niet uit het letsel, zoals kosten wegens vernielde of gestolen goederen, komt in principe niet voor een uitkering in aanmerking.

Enkele voorbeelden van materiële letselschade waarvoor het Schadefonds een uitkering kan verstrekken zijn: medische hulp, (psycho)therapie, tandheelkundige hulp, ziekenhuisverblijf, huishoudelijke hulp, verhuizing, beveiligingsmaatregelen, vermindering van inkomsten, verlies van zelfwerkzaamheid en studievertraging.

Sommige schade, die niet geheel voldoet aan de bovengenoemde definitie van letselschade, kan toch voor een uitkering in aanmerking komen. Voorbeelden zijn schade aan kleding en schade door verlies of beschadiging van hulpmiddelen/prothesen (bril, gehoorapparaat etc.). Het Schadefonds vindt namelijk dat kleding en hulpmiddelen/prothesen verlengstukken van het lichaam zijn. Ook reis- en telefoonkosten of kosten voor rechtsbijstand gemaakt als gevolg van het geweldsmisdrijf zijn geen directe letselschade, maar kunnen wel voor uitkering in aanmerking komen.

2.4.3 Overlijdensschade

Overlijdensschade is schade die ontstaat doordat een slachtoffer is overleden door een geweldsmisdrijf. Bij het Schadefonds komt de volgende overlijdensschade voor uitkering in aanmerking: uitvaartkosten, schade door het wegvallen van het inkomen van het overleden slachtoffer (derving van levensonderhoud), of schade als gevolg van het verdriet van de nabestaande (zoals kosten voor psychologische hulp of kosten voor de aanschaf van kalmerende medicijnen).

2.4.4 Schade van derden

Het Schadefonds verstrekt alleen een uitkering voor schade die het slachtoffer of nabestaande zelf heeft geleden. Hierop bestaan drie uitzonderingen:

1. reiskosten van directe naasten in verband met het bezoeken van een slachtoffer in een ziekenhuis of verpleeghuis (maximaal 1 bezoek per dag per directe naaste). Voor ouders van een minderjarig slachtoffer geldt een maximum van 2 bezoeken per ouder per dag.
2. kosten die ouders ten behoeve van hun minderjarig kind (= het slachtoffer) hebben gemaakt (de schade die een ouder lijdt omdat hij zelf in psychische problemen heeft door het tegen zijn kind gepleegde geweldsmisdrijf komt echter niet voor uitkering in aanmerking, tenzij er duidelijk sprake is van een gezamenlijke gezinstherapie);
3. kosten die een ander heeft betaald en waarvan het aannemelijk is dat het slachtoffer die moet terugbetalen.

2.4.5 Kosten die hun doel missen

Het Schadefonds verstrekt geen uitkering voor reeds gedane uitgaven die hun doel missen, zoals een niet gevolgde cursus, geannuleerde vakantie of niet gevolgde sport- en muzieklessen. Een uitzondering hierop is het afbreken van een studie (een voltijd vervolgopleiding van minimaal MBO met een duur van twee jaar) als gevolg van het bij het misdrijf opgelopen letsel. Het Schadefonds kan hiervoor een aanvulling geven op de uitkering voor immateriële schade. Zij hanteert dan de volgende bedragen:

- staking van de studie in eerste jaar: aanvulling van € 275
- staking van de studie in tweede en derde jaar: aanvulling van € 550
- staking van de studie in laatste jaar: aanvulling van € 1.100

2.4.6 Bedragen materiële schade

Bij een aanvraag beoordeelt het Schadefonds welke schadeposten er zijn en hoeveel schade er is geleden. Per schadepost heeft het Schadefonds dan forfaitaire bedragen en/of maximumbedragen vastgesteld, die zij hiervoor kan uitkeren. Het Schadefonds kan maximaal € 25.000 uitkeren voor materiële schade.

2.5 Toekomstige schade

Als het Schadefonds een uitkering heeft verstrekt en daarna blijkt van extra (im)materiële schade, die bij de eerdere beslissing niet is meegewogen, dan kan om een aanvulling op de uitkering worden gevraagd. Zie hiervoor paragraaf 3.1 over de aanvullende aanvraag.

2.6 Beperken schade

Net als in het civiele recht geldt bij het Schadefonds de schadebeperkingsplicht. Dit betekent dat het slachtoffer de verplichting heeft om de omvang van de schade zoveel als redelijk is te beperken. Schade die ontstaat doordat het slachtoffer zich na het geweldsmisdrijf onvoldoende heeft ingespannen om de schade te beperken kan mede aan het slachtoffer worden toegerekend en wordt daarom buiten beschouwing gelaten bij een eventuele uitkering. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als het slachtoffer geen verplichte ziektekostenverzekering heeft afgesloten en hierdoor hele hoge rekeningen van het ziekenhuis heeft ontvangen, die normaal gesproken zouden zijn vergoed.

2.7 Bewijs

De aard en de omvang van de door het slachtoffer opgegeven schade moeten voor het Schadefonds aannemelijk zijn. Daarom moet de schade zo veel mogelijk met bewijsstukken worden onderbouwd. Per schadepost kan het wel verschillen hoeveel bewijs moet worden overgelegd. Het Schadefonds verstrekt geen uitkering voor opgegeven schade als de aard en omvang ervan of het rechtstreekse verband met het letsel onvoldoende aannemelijk is.

2.8 Wettelijke rente

Het Schadefonds keert in principe geen wettelijke rente uit, omdat op voorhand geen recht bestaat op een uitkering uit het Schadefonds. Het recht op een uitkering ontstaat pas na een toewijzende beslissing van het Schadefonds. Pas vanaf dat moment kan vergoeding van de wettelijke rente, mits daartoe aanleiding bestaat, aan de orde komen.

2.9 Recht erfgenamen op uitkering

Als een slachtoffer of nabestaande overlijdt nadat zijn aanvraag bij het Schadefonds is ingediend, komt een eventuele uitkering voor immateriële schade niet toe aan de erfgenamen. Immateriële schade is namelijk niet vererfbaar. De uitkering voor de materiële schade kan wel aan de erfgenamen worden uitgekeerd. De erfgena(a)m(en) moet(en) hiervoor een verklaring van erfrecht overleggen.

3 Procedures

3.1 Aanvullende aanvraag

Een slachtoffer kan een aanvullende aanvraag indienen als hij na ontvangst van een (gedeeltelijk) toewijzende beslissing extra materiële letselschade lijdt. De materiële schade moet het slachtoffer onderbouwen met bewijs.

De uitkering voor immateriële schade ziet ook op mogelijk toekomstig leed. Daarom kan alleen een aanvullende aanvraag voor immateriële schade worden ingediend als het letsel na de uitkering veel ernstiger blijkt te zijn dan aanvankelijk was voorzien.

Voor de onderbouwing van een aanvullende aanvraag voor immateriële schade moet het slachtoffer nieuwe medische informatie te verstrekken, waaruit blijkt dat het letsel ernstiger is. Deze medische informatie legt het Schadefonds aan haar medisch adviseur voor met de vraag of het tot een hogere letselschade leidt dan in de eerdere beslissing was bepaald.

Een aanvullende aanvraag kan zonder aanvraagformulier worden ingediend. Er geldt verder een indieningstermijn van drie jaar. Deze termijn begint te lopen van de dag van het ontstaan van de schade, waarvoor de aanvullende aanvraag wordt ingediend. Een overschrijding van deze termijn is in principe niet verschoonbaar (zie ook paragraaf 1.5.1).

3.2 Bezwaar en beroep

Als een slachtoffer het niet eens is met de beslissing op de aanvraag, kan hij binnen zes weken na de toezending van de beslissing schriftelijk (niet per e-mail) een bezwaarschrift indienen. Het slachtoffer moet in het bezwaarschrift duidelijk opschrijven op welke punten en waarom hij het niet eens is met de beslissing. Tenzij het slachtoffer aangeeft dit niet te willen, zal hij in de meeste gevallen uitgenodigd worden om zijn bezwaar tijdens een hoorzitting mondeling toe te lichten. Bij deze hoorzitting is een lid van de Commissie van het Schadefonds en een medewerker van het Schadefonds aanwezig. De medewerker van het Schadefonds stelt in overleg met het commissielid een advies op aan de Commissie over hoe op het bezwaar moet worden beslist. De Commissie neemt hierna een beslissing op het bezwaarschrift. Het Schadefonds kan het bezwaarschrift gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk verklaren. Het slachtoffer krijgt hiervan altijd schriftelijk bericht. Als een slachtoffer het niet eens is met de beslissing op het bezwaarschrift kan hij hiertegen beroep instellen bij de bestuursrechter. Hoe het slachtoffer dit kan doen, staat in de beslissing op het bezwaarschrift.

3.3 Herziening

Het is mogelijk om een herziening te vragen van een (gedeeltelijk) afwijzende beslissing. Hierbij moeten feiten of omstandigheden worden aangevoerd die bij de afwijzende beslissing niet bekend waren bij het slachtoffer en ook niet eerder bekend konden zijn. De feiten of omstandigheden hoeven echter niet te dateren van na het tijdstip van de afwijzende beslissing.

Wijziging van beleid door het Schadefonds is geen grond voor herziening van een beslissing.

Een herzieningsverzoek kan zonder aanvraagformulier worden gedaan. Er geldt in principe geen indieningstermijn. Wel verwacht het Schadefonds dat een herzieningsverzoek zo snel mogelijk wordt ingediend, nadat het slachtoffer weet van de nieuwe feiten of omstandigheden (zie ook paragraaf 1.5.2).

3.4 Internationale aanvragen

Iedereen die in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft en die na 1 januari 2006 in een lidstaat van de Europese Unie slachtoffer is geworden van een opzettelijk geweldsmisdrijf, kan een verzoek om een uitkering door de desbetreffende lidstaat indienen via het Nederlandse Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het Schadefonds is dan de assistentieverlenende autoriteit en stuurt het verzoek door aan de bevoegde instantie van de desbetreffende lidstaat.

3.5 Klachten

3.5.1 Klachtenregeling

Als een slachtoffer niet tevreden is over de manier waarop hij is behandeld door het Schadefonds, kan hij hierover een klacht indienen. Een klacht kan zowel schriftelijk, per e-mail als mondeling worden ingediend.

Nadat de klacht is gehoord of ontvangen, neemt het Schadefonds altijd telefonisch contact op met het slachtoffer. In een (telefoon) gesprek kan het wederzijds begrip namelijk worden vergroot en de klacht mogelijk al worden afgehandeld. Als het slachtoffer tevreden is met de reactie van het Schadefonds, volgt er geen brief meer.

Het kan ook zijn dat een slachtoffer een uitnodiging krijgt om de klacht persoonlijk te komen toelichten. Als de klacht gaat over een medewerker van het Schadefonds, dan krijgt die medewerker ook de gelegenheid om zijn of haar kant van het verhaal te vertellen.

Het Schadefonds komt binnen zes weken na de ingediende klacht met een schriftelijke reactie.

3.5.2 Nationale ombudsman

Als het slachtoffer na de behandeling van zijn klacht nog steeds niet tevreden is over het Schadefonds, kan hij zich wenden tot de Nationale ombudsman in Den Haag.

4. Overig

4.1 Betaling

4.1.1 Groeirekening

Voor slachtoffers onder de 18 jaar kan een aanvraag bij het Schadefonds worden ingediend door de wettelijk vertegenwoordiger of een gemachtigde. Bij minderjarige slachtoffers die op het moment dat de uitkering betaalbaar gesteld wordt jonger dan 17 jaar zijn, wordt de uitkering voor immateriële schade gestort op een beleggingsrekening voor minderjarigen, namelijk op een rentecertificaat met BEM-clausule (Belegging Effecten en andere gelden Minderjarigen). Zodra het slachtoffer meerderjarig is, kan hij over het bedrag beschikken. Op deze manier wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt, dat een uitkering wegens immateriële schade uitsluitend aan het slachtoffer zelf toekomt.

Sinds 1 januari 2006 is een geldig legitimatiebewijs vereist voor het openen van een dergelijke beleggingsrekening. De kosten van een identiteitskaart (dus niet een paspoort) voor het openen van een beleggingsrekening kunnen met ingang van 1 januari 2006 worden betrokken in de uitkering bij slachtoffers jonger dan 14 jaar. Vanaf 14 jaar is een geldige legitimatie wettelijk verplicht. In die gevallen zal dus geen sprake zijn van extra kosten.

De uitkering voor materiële schade maakt het Schadefonds in principe over aan de wettelijk vertegenwoordigers, omdat zij de kosten meestal hebben gemaakt.

Tijdens de looptijd van het rentecertificaat mogen de ouders over de rente beschikken. De rente kan echter ook worden gespaard voor het minderjarige slachtoffer. De ouders en het minderjarige slachtoffer kunnen tijdens de looptijd in principe niet aan het geld komen. Bij de kantonrechter kunnen de ouders echter wel vragen om (een deel van) het geld vrij te laten vallen. Hiervoor moeten ze aantonen dat het geld wordt aangewend voor het welzijn van het minderjarige slachtoffer.

4.1.2 Voorschot

Het Schadefonds kan door middel van een voorlopige uitkering een voorschot op de uitkering doen (artikel 13 lid 1 van de Wet). Voorwaarde is wel dat de aanvraag aan wettelijke vereisten voldoet (dat wil zeggen dat het zeker is dat een uitkering zal worden verstrekt) en het Schadefonds niet op korte termijn een definitieve beslissing kan nemen. Als het schadefonds eerst nader onderzoek wil doen, omdat bijvoorbeeld nog niet vaststaat of er uiteindelijk een uitkering zal worden verstrekt, is een voorschot niet mogelijk.

Een verzoek om een voorschot wordt alleen in behandeling genomen als het slachtoffer hier uitdrukkelijk om vraagt en motiveert waarom een voorschot op de uitkering voor hem noodzakelijk en van spoedeisend belang is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het slachtoffer over onvoldoende financiële middelen beschikt om een behandeling bij een tandarts of therapeut te ondergaan. Het enkele feit dat het slachtoffer in een benarde financiële situatie verkeert, is geen reden voor toekenning van een voorschot.

4.1.2.1 Bedragen voorschot

Bij het toekennen van een voorschot gaat het Schadefonds in eerste instantie uit van de omvang van de immateriële schade. Daarom stelt zij eerst de hoogte van de immateriële schade vast. Bij elke letselcategorie is een apart bedrag bepaald dat als voorschot toegekend kan worden. Deze bedragen staan hieronder genoemd.

- Voorschot bij letselcategorie 1: € 250
- Voorschot bij letselcategorie 2: € 400
- Voorschot bij letselcategorie 3: € 1000
- Voorschot bij letselcategorie 4: € 1500
- Voorschot bij letselcategorie 5: € 2250
- Voorschot bij letselcategorie 6: € 3250
- Voorschot bij letselcategorie 7: € 4500
- Voorschot bij letselcategorie 8: € 6500

Daarnaast kan de materiële schade die al vaststaat bij het voorschot betrokken worden. Na het toekennen van het voorschot, gaat het Schadefonds verder met de behandeling van de aanvraag. Daarna neemt zij een definitieve beslissing. Het voorschot wordt dan op de uiteindelijke uitkering in mindering gebracht.

Voor minderjarigen (tot 17 jaar) is een voorschot alleen mogelijk als een deel van de materiële schade vaststaat. De uitkering voor immateriële schade voor minderjarigen wordt namelijk altijd op een BEM-rekening gezet.

4.2 Bewind

Het komt voor dat slachtoffers onder bewind zijn gesteld, bijvoorbeeld in verband met een schuldsanering. Als een slachtoffer onder bewind is gesteld, moet hij dit melden zodra hij een aanvraag indient bij het Schadefonds. Daarnaast moet het rechterlijke besluit van de onder bewindstelling worden overgelegd. De eventueel toegekende uitkering maakt het Schadefonds over naar het rekeningnummer dat door de bewindvoerder is opgegeven.

Als geen melding is gemaakt van een bewindsituatie maar wel een derdenrekening is opgegeven, heeft het Schadefonds een onderzoeksplicht en gaat zij na of toch sprake is van een bewindsituatie.

Als een aanvraag wordt gedaan namens een minderjarig slachtoffer wiens ouders onder bewind staan, geldt bovenstaande regeling niet. De uitkering wegens immateriële schade wordt, net zoals in alle andere gevallen, op een BEM-rekening gestort. De uitkering voor materiële schade verstrekt het Schadefonds bij minderjarige slachtoffers normaal gesproken aan de wettelijk vertegenwoordigers, omdat zij de kosten meestal hebben gemaakt. Als de ouders onder bewind staan, wordt de uitkering voor materiële schade echter overgemaakt naar het door de bewindvoerder opgegeven rekeningnummer.

4.3 Uitkering en bijstand

In principe is de uitkering uit het Schadefonds belastingvrij, omdat deze niet valt onder de in artikel 4 van de Wet inkomstenbelasting genoemde “bronnen van inkomsten”. Dit geldt dus voor de uitkering voor materiële en immateriële schade.

Voor slachtoffers met een bijstandsuitkering ontstaan soms problemen als zij, in verband met van de inlichtingenplicht (artikel 17 lid 1 Wet Werk en Bijstand, hierna: WWB), bij hun gemeente melding maken van de uitkering van het Schadefonds. Daarnaast kunnen problemen ontstaan als slachtoffers een bijstandsaanvraag indienen op een tijdstip nadat door het Schadefonds een uitkering is verstrekt.

Omdat het in de WWB een basisbeginsel is dat bij de bepaling van de hoogte en het recht op een bijstandsuitkering rekening moet worden gehouden met de ‘financiële middelen’ van het slachtoffer, is het mogelijk dat de gemeente besluit dat de uitkering uit het Schadefonds verrekend moet worden met de bijstandsuitkering.

Het Schadefonds vindt echter dat een uitkering uit het Schadefonds niet mag worden verrekend met de bijstandsuitkering. De uitkering uit het Schadefonds heeft namelijk een tegemoetkomend karakter. Bij een uitkering voor materiële schade komt de bijstandsgerechtigde nooit in een betere financiële positie dan voor het geweldsmisdrijf. Het gaat hooguit om herstel van de oude (financiële) toestand.

Een uitkering voor immateriële schade beschouwt de gemeente niet als voor de bijstandsuitkering in aanmerking te nemen ‘financiële middelen’ (artikel 31 lid 1 WWB). Het wel in aanmerking nemen daarvan zou namelijk betekenen dat een bijstandsgerechtigde geen compensatie voor toegebracht leed kan ontvangen. Gemeenten hebben echter de bevoegdheid om toch te verrekenen. Uit ervaring is gebleken dat gemeenten hier wisselend mee omgaan.

4.4 Inzage en afgifte dossier

Op grond van artikel 35 Wet bescherming persoonsgegevens en artikel 7 lid 4 Algemene wet bestuursrecht heeft iedereen recht op inzage in en afgifte van zijn dossier. Dit kan anders zijn met betrekking tot strafrechtelijke informatie die het dossier bevat. Een verzoek om inzage in of afgifte van het dossier moet schriftelijk worden ingediend.

4.5 Overgangsrecht

Voor elke beleidswijziging wordt een ingangsdatum vastgesteld waarop het nieuwe beleid van kracht zal zijn. Ook wordt in het overgangsrecht geregeld voor welke aanvragen (nieuw ingediende aanvragen, aanvullende aanvragen of aanvragen die al in behandeling zijn) het nieuwe beleid geldt.